

KŐSZEK ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 5 — K.
Egys. szám ára 30 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Ryiltár sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban
számítotnak.

RENDELETEK.

A kormányzótanács rendeletei:

Vörös katonák munkabére tartásdíj fejében lefoglalható.

Kihágási bíráskodást járási székhelyen a járási, városokban a városi tanács gyakorolja.

Védkötelezettség alá esik minden dolgozó magyar férfi 18—45 éves korban. A nem dolgozók munkakötelezettség alá esnek. A volt tisztek vagy tisztjelöltek mozgósíthatnak.

Halálbüntetés 48 óra elteltével már nem hajtható végre.

A háztartási alkalmazottak munkaviszonyai szabályozást nyertek.

Nyugatmagyarországi német kerület felállítására rendeltetett el.

Kerületi gazdasági hivatalokat állíthat fel a Népgazdasági Tanács.

A népbiztosok rendeletei:

Iskolák és művelődési intézmények a katonai beszállások alól mentesítendők.

Magyar Vörös Kereszt Egylet a Tanácsköztársaság nemzetközi védelme alatt áll.

Szénsavas borvíz (fröccs) zárt palackokban deciliterenként 54—60 fillérbe kerül.

Méz ára kilónként 20—34—42—50 koronában állapították meg a cukortartalom szerint.

Keményítő árát kilónként 16 koronára maximálták.

Kocsikenőcs, gépszir, táblaüveg, tükörüveg árát maximálták.

Segéd munkások heti munkabére 17—18 évig 180—220, 19—20 évig 200—260, 21—25 évig 230—300, azon felül 250—350 korona.

Malomüzemi Központ állíthatott fel.

Háziipari szakosztály létesült a Népgazdasági Tanács kebelében.

Hadikávé, pótkávé és malátakávé ára megállapított.

Női ruhák és fűzők készítési díját maximálták.

Tanító-alkalmazottak illetményeit egységesen rendezték.

ABC-s és olvasókönyveknek az iskolákban való további használatát tilos.

Nyomdai termékek kötelező beszolgáltatására új szabályokat állapítottak meg.

Hirdetmények.

Értesítem Kőszeg város közönséget, hogy a szociális termelés népbiztosságának tégla és agyagipari szakosztálya ideiglenesen a tégla és fedélcseréptégla árakat a következőleg állapította meg: Falitéglat 1000 darabonként 700 K. Hornyolt tetőcserép 1000 darabonként 1300 K. Hód farku tetőcserép 1000 darabonként 950 K. Gerincecserép darabonként 4 K. 50 f.

Közhirre teszem, hogy az alsó erdei vágásban lévő 1919. évi szénatermés f. hó 20.-án azaz vasárnap d. e. 11 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen több részre osztva a legtöbbet ígérőknek el fog adatni.

Kőszeg, 1919. július 18.

dr. Ország Sándor
gazd. ügyosztályvezető.

Koresmárosok bormérési engedélye.

Közhirre teszem, hogy a Munkástanács a helybeli koresmárosoknak engedélyt adott arra, hogy f. hó 12-től kezdődőleg naponta este borjegyek ellenében bort mérhessenek ki. A bort a koresmában tilos elfogyasztani, hanem köteles mindenki hazavinni.

Kőszeg, 1919. július 12.

A Munkástanács megbízásából:

Dr. Halász József s. k.,
tanácselnök.

Közhirre teszem, hogy a háztulajdonosok a házukban összegyűlt trágyát és szemetet 14 napon belül okvetlenül kibordassák annál inkább, mert a kibordásnak megtörténte ellenőriztetni fog s a mulasztók felelősségre vonatnak.

Kőszeg, 1919. július 16.

Tanácselnök megbízásából:

Dr. Paller József
városi tisztí orvos h.

Méhészek figyelmébe!

Felkérem Kőszeg város méhtartó gazdáit, méhészeit, iskolaménészet kezelőit, hogy f. hó 30.-án azaz vasárnap délután 3 órakor fontos ügyek megbeszélése végett az elemi fiúiskolában megjelenni sziveskedjenek.

Hettlinger Jenő
tanító, méhész.

Szülők figyelmébe!

Az elemi fiúiskolába járó növendékek szüleit értesítem, hogy gyermekeiket e hó 21.-én azaz hétfőn délelőtt 11 órakor kivétel nélkül küldjék be az iskolába és hozzák magukkal az olvasó- és történelmi könyvet. A tantestület minden tagja szintén jelenjen meg.

Hettlinger Jenő
iskolavezető.

Budapest és Bécs.

A magyar tőkések és a tőlük elválni nem tudó kapitalista vagy ellenforradalmi elemek óriási tömege vándorolt ki az elmúlt hónapok alatt Bécsbe. Ott, természetesen munkátlanul, várják, mikor jön fel a csillaguk; terjesztik a legfantasztikusabb és a legellentmondóbb álhíreket a tanácsköztársaságról; Bécs és Német-Ausztria helyzetéről pedig ugyancsak hazugságokat, de rózsás hazugságokat küldenek haza.

A volt monarchia területén ez a két, az entente által legyőzött ország maradt: Magyarország és Ausztria, a két régi fővárossal, Béccsel és Budapesttel. Az egyikben változatlan a kapitalizmus uralma, a másikban a szocialista rend váltotta fel az anarchiát. A két ország helyzete nagyon sokban hasonló — mind a kettő legyőzött,

mind a kettőt rendkívüli mértékben megcsonkították. Épen ezért fontos tudnunk, hogy valóban hazugságok a Bécsből, Német-Ausztria helyzetéről küldözgetett rózsás színek. A kapitalista, az entente által védelmezett, az engedelmes, a burzsoá-félszocialista kormányu Bécs gazdasági helyzete egyenesen kétségbeesítő. A kapitalista Bécs úgy kénytelen volt rekvirálni a magánosoknál lévő összes aranypénzt és külföldi értékpapírt, tehát a reális értéket — mert a kékpénz vásárló ereje szintén napról napra, szédítően csökken — mint a kommunista Budapest. Csakhogy míg a tanácskormány saját belátása szerint használhatja fel a kapitalistáktól elvett értéket, addig Bécs kénytelen mindent átadni a jó ententének, melynek már megszámlálhatatlan millióval tartozik. Az entente most, néhány héttel az aratás előtt, midőn Ausztria raktárai teljesen üresek, az élelmiszer szállítmányok teljes megszüntetésével fenyegetőzik. Ez Ausztria számára egyenesen és a szó szoros értelmében az ehhalált jelentené.

A helyzet tehát az, hogy Bécs tömegei — a borzasztó uzsoraárakon vásároló gazdagoktól eltekintve, — egy dekával sem kapnak több élelmiszert, a bőséges entente szállítmányok ellenére, mint Budapest proletárjai. Bécsben azonban az idegen, sőt ellenséges kapitalista hatalmak mindennap éhhalálra ítélik, míg Budapest helyzete, saját szociális termelése, rendje, munkafegyelme révén megjavulhat.

Aki kételkednék benne, hogy a burzsoá-emigránsok szerint minden jóval elárasztott Bécs helyzete valóban ilyen sötét, annak figyelmébe ajánljuk, hogy az osztrák kormány tagjai napról-napra még sokkal feketében s egyre jobban siránkozva beszélnek Német Ausztria fokozódó gazdasági romlásáról. Így Loeventeld Russ közlelmezési államtitkár a napokban a nemzetgyűlésen valóságos halotti beszédet mondott az élelmezésről s még ugyanaznap a munkástanács kongresszusa előtt ismételte meg ezt a gyász-szónoklatot. Előadta, hogy Ausztria egész kenyérgabonatermése jó esetben négy, rosszabb esetben két hónapi ellátásra elég, holott 12 hónapra kellene elegendőnek lennie. A deficitet most külföldről fedezik, de az entente most már csak gabonát és lisztet küld, semmi mást, sem zsirt, sem húst, sem rizst, mert nincs hitel. Augusztustól kezdve a közlelmezés egyenesen végzetesnek ígérkezik.

Vegyük ehhez, hogy az Osztrák-Magyar Bank a hires vagy inkább hirhedt kékpénz forgalma egyre növekszik, a bécsi bankjegy-nyomda szakadatlanul dolgozik, az árak ennek megfelelően emelkednek s a semleges piacokon jegyzik ugyan még,

egyre csökkenő számokkal, a bécsi valutát, de tényleg nem adnak érte semmit, sem pénzt, sem arut.

A bécsi hotelekben élő aktív és passzív magyar árdragitók tehát épugy hazudnak nekünk Bécs helyzetéről, mint a hogyan hazug rémhíreket találnak fel Budapestről a bécsiek számára. Bécs gazdasági helyzete teljesen vigasztalan. Budapest állapota is nagyon nehéz. De Budapest már a rendezés, a gyógyulás, a szocializmus útján van. Bécs kapitalizmusának nyavalyája ellenben halálos, gyógyíthatatlan.

Köszeg mint iskolaváros.

VII.

Átterünk elemi iskoláink ügyére.

Általában az egész oktatás és nevelés ügyének leggondosabb ápolása, fejlesztése a szocialista kulturprogram egyik jellemző alaptétele. Népiesen ez a terv ily szavakban szokott megnyilatkozni: amit a régi militarista rendszer a katonaságra költött, azt a szocialista állami berendezkezés az iskolára fogja költeni. — Sajnos dacára annak, hogy elvileg a militarizmust eltörlöttük, ténylegesen ez idő szerint még mindig lekötő anyagi erőnk legnagyobb részét a hadsereg

Igy új iskolák építésére, felszerelésére ma alig gondolhatunk. Pedig az elemi iskolák kérdése sem oldható véglegesen meg nagyobb építkezések nélkül.

A mostani fejlődés jelentősége iskoláinkra nézve a következő:

A felekezeti elkülönülés megszűnése az eddig széttagolt elemi iskolák között egységet fog megteremteni. A jövőben az elemi iskolák egy intézetet alkotnának egységes vezetés mellett.

Aggodalomra ad azonban okot, vajjon nem fog-e a vallási elkülönülés helyébe a jövőben a nemzetiségi széttagolódás beállani. Ez attól fog függni, vajjon képes lesz-e városunk lakossága a jövőben is nemzetiségi ellentétek nélkül a németek és magyarok harmonikus együttműködésében élni. Szerencsénk, hogy mi eddig a nemzetiségi kérdést nem ismertük, itt nálunk csak nyelvi kérdésről volt a múltban szó. Annak a reményemnek adok kifejezést, hogy e város magyar és német lakosainak békés és megértő együttműködése függetlenül a körülöttünk végbe menő változásoktól ezutánra is megmarad s Köszeg város további fejlődésének egyik legbiztosabb alapját fogja képezni!

A közoktatásügyi népbiztos egyik legutóbbi rendelete kimondotta, hogy átmenetileg negyvennél, később 25–30-nál több gyermeket egy tanító nem vezethet. Így mindenütt annyi osztály és tanító kell, ahányszor negyven tanuló van az elemi iskolában.

Népiskoláink tanulóinak megoszlása a következő:

Elemi fiúiskola (róm. kath.)	274
Elemi leányiskola (rendi)	292
Elemi iskola (ág. h. ev.)	206
Köszegfalvi iskola	60

Összesen: 832

A nyolcszázharminckét tanulóinak megfelelőleg, amíg 40 tanuló számunk egy osztályra, legalább 22 tanítóra van szüksége, mert egy ilyen intézetnek egy külön vezetőre is szüksége van.

Az egységes elemi iskola tehát városunk legtekintélyesebb iskolája lesz teljes kifejlődése után, 30–35 osztállyal és legalább 32–37 tagu tanítótétellettel. Az intézetnek hét osztálya Köszegfalván egy külön álló ágát képezni.

Nyelvi tekintetben az iskola berendezkedését már érintettük. Kell lennie külön osztályoknak a német anyanyelvűek számára, de úgy, hogy a német osztályban a harmadiktól kezdve tanuljanak magyarul s a magyarokban szintén a harmadiktól kezdve németül. Ennek a megoldásnak azonban az egységes intézet keretein belül kell maradni. Így a magyar-német kérdés nyelvi jellegű marad. Végzetesen téves lenne külön állítani fel magyar, külön német iskolát, mert ezzel a magyar-német kérdésből nemzetiségi kérdés válna s ez éket verne lakosságunknak nyelvileg különböző, de egyébként egységes érzelmi lakossága közé. Éket verne ép egy olyan időben, amikor az osztály

és nemzetiségi ellentétek megszüntetéseért, valamennyi ember megértő együttműködéséért és együttműködéséért, mint egy magasabb kulturfejlődés alapfeltételéért küzdünk.

Egyelőre természetesen a különböző elemi iskolák egységes átszervezése csak a közös vezetés és közös kezelés terén valósítható meg. Külsőleg a széttagoltság megmarad. Sőt növekedni fog, mert szükség lesz az eddigi elemi iskolák mellett az új helyiségre, amelyben legalább öt osztály s az intézet vezetéséhez szükséges irodai helyiségek lesznek. Magának ennek a helyiségnek beállítása szeptemberre nagy gondot okoz a jelenlegi lakáshiány mellett.

Az intézet ily elhelyezése azonban csakis addig maradhat meg, amíg teljes lehetetlen építkezni. Mihelyt azonban e tekintetben a viszonyok kedvezően alakulnak, az építést napirendre kell tűzni.

Ha lehetett itt a múltban palotákat emelni a magasabb iskolák nagyrészt vidéki tehetősebb tanuló számára, akkor a jövőben a még gyengébb szervezeti s nagyobb gondozásra szoruló valamennyi elemi iskolás gyermek számára a mai kor pedagógiai és higiéniai követelményei szempontjából is elsőrendű elhelyezésről gondoskodni a legelsőrendű kötelesség!

Arató István.

(Folytatjuk.)

Mit tanultak a tanítók?

Több oldalról kérdezősködnék nálunk, milyen munkaterv szerint folyik a tanítók szocialis átképzése? Minthogy a járás tanítói közül is többen fordultak ezzel a kérdéssel hozzánk és nyilván azért, hogy az augusztusban részükre tartandó kurzus előkészületeit már most megkezdhesék, eredetiben közöljük a Közoktatási Népbiztosság erre vonatkozó utasításait:

Munkaterv a tanítói szociológiai átképző kurzusok részére:

A tanfolyam 17 munkanapon, napi 3 órai munkaidőt számítva 51 órai anyagot ölel fel.

A tanítás részint előadásokból, részint szemináriumi megbeszélésekből áll.

Az előadások tervezete:

1. A történelmi materializmus és osztályharc elmélete: 2 óra.

2. A társadalom fejlődésének története: 6 óra.

3. A szocializmus története: 6 óra.

4. A szocializmus és kultura kérdései: 8 óra.

Ez utóbbi keretben tárgyalandók a helyi viszonyoknál és aktualitásánál fogva felmerült és rendszeres előadásba foglalható kérdések, valamint az előadó egyéni előszeretettel kezelt tárgyai. Ilyenek: a szocialis termelés, az agrárkérdés, a kapitalizmus kulturája és proletár kulturprogram, az iskola és tanító a múltban, a jövő iskolája. Vallás, művészet, erkölcs, politika, államszervezet a múltban, az új ideológiai felépítmény. Nemzetiség, hazafiasság, nemzetköziség.

5. A tanácsköztársaság szervezete, alkotmánya, rendeletei mint a népfelvilágosítás eszközei: 3 óra. Összesen 25 óra.

Szemináriumi gyakorlatok:

1. Engels: A kommunizmus alapelvei: 3 óra.

2. Bucharin: A kommunisták programja: 5 óra.

3. Marx és Engels: A kommunisták kiáltvány: 6 óra.

4. Engels: Utópikus és tudományos szocializmus: 4 óra.

5. Marx: A polgárháboru Franciaországban: 5 óra.

6. Marx: Bér, ár, profit és ezzel kapcsolatban Marx gazdasági tanainak bővebb ismeretése: 3 óra. Összesen 26 óra.

A tárgykör ismertetésének sorrendjét és módszerét kijelölni nem óhajtjuk, de amennyire csak lehetséges, a tárgyalás sorrendje a felsorolás sorrendjével meg van adva. Célszerű az első félidőben 2 előadást és 1 szemináriumi órát tartani, a második félidőben pedig megfordítva. A szemináriumi anyagot a tanfolyamon résztvevők otthon előre elolvassák és annak megvitatásában aktíve is részt vesznek, természetesen a vezető irányításával. Vezető előre megjelöli a hallgatóságnak azon részleteket, amelyekben a munka alapelvei vannak lefektetve. Az agitációra alkalmas anyagot úgy az elméleti előadásban, mint a szemináriumi munkában különösképpen kiemeljük és azok kiaknázását a hallgatókkal is megkíséreltetjük.

A megnyitás ünnepélyes legyen. A megnyitáson részt vesznek:

a közművelődési osztály vezetője,
a helyi tanítói szakszervezet vezetője,
az előadók,
a helyi munkás és katonatanács küldöttei,
a helyi szakszervezetek küldöttei.

A hallgatóság a tanfolyam végével beszámolót tart egy öt tagu bizottság előtt, mely áll a közművelődési osztály vezetőjéből, a helyi szakszervezeti elnökből, egy vagy két előadóból és 1 vagy 2 bizalmiból, kiket a hallgatóság saját köréből választ.

A vizsgálat tárgya a közoktatási neptozosság által kijelölt négy szociológiai munka egyikéből vett részlet magyarázata vagy ismertetése. A vizsgálóbizottság elengedheti azok megvizsgálását, akik a tanítás folyamán tevékenységükkel a szocialista gondolkozásmódról és hitvallásról tanúságot tettek.

Megemlítjük még, hogy a szükséges összes könyvek a községi elosztóhelyen (Várkör 61.) kaphatók, a Köszeg városi tanítók már a Történelmi materializmus és osztályharc elméletével és a Társadalom fejlődésének történetével, a szemináriumok közül pedig A kommunizmus alapelveivel és a A kommunisták programjával el is készültek.

A világforradalom jövője.

Radek Károly levele. —

Nyolc nap óta ma van az első estém, amely nem gepfegyvertűztől és vadkiáltástól hangos. Tulfeszült idegeim kissé lecsillapodtak és így megragadom az alkalmat, hogy Önnek a helyzetről beszéljek, mintahogyan ezt mostanában olyan gyakran tettük. Látja, minden úgy jött, mint ahogy Önnek előre megjósoltam. A buta, uszító sajtó munkáit az orosz befolyásnak tudja be. Önt, aki a forradalom történetét ismeri, nem kell, hogy emlékeztessem, hogy a francia forradalmat Pitt, a 48-as németet a lengyelek, az 1905-ös orosz a japánok, az 1917-est az angolok és a bolsevizmust Ludendorff idézte elő. Hogy gondolkodó emberek miként is lehetnek annyira vakok!

A világgazdaság grandiozus fejlődése világháborúra vezet, vagyis a bizonyítékkal végződik, hogy a világgazdaság vezetői nem képesek az erőket fékmentartani és minden vad anarchiába fut. A néptömegek, melyek a világháboru poklán kereszttülméntek és anyagilag tönkrementek, nem bíznak többé az uralkodó osztályokban. Ösztönszerűleg keresik a maguk útját. Ez az az erő, mely a tanács szisztémát előre viszi. A munkások megkísérik, hogy ezt a fékevesztett világot zabolázzák. Valósággal meglep, hogy Németországban, ahol a tanácsrendszer propagandának még csak egyetlen broschiúra sem áll rendelkezésre, mily gyorsan értik meg az emberek a világmegváltó eszméket.

A mi utunk, mely a hatalomhoz vezetett, az 1917. júliusi események dacára sokkal inkább volt rózsákkal beszórt, mint a németeké. Sohasem engedték, hogy olyan harcokra kerüljön a sor, mint a januáriak, vagy a mostaniak, amelyek véráldozatot és anyagi pusztulást hoztak, mert a tömegek előtt autoritásunk volt, mert a tömegek kezünkben voltak. A német kommunisták még nem rendelkeznek felettük, ezért a céltalan lövöldözés és dúlás. Mert nálunk a tömegszervezetek, szakszervezetek születésüktől fogva forradalmiak voltak, a forradalom szülte őket. A német szakszervezetek, a német munkásosztály büszkesége, a politikai poszvádnak egy epochájában és gazdasági fellendülés idején született, ezért reformszervek és nem forradalmiak. A német munkásosztály, a szocialdemokratapárt, a szakszervezetek, a polgárság oldalára állanak és az ellenforradalom alapját képezik. Tovább megyek: mi a béke utáni harc útján jutottunk hatalomhoz, a hadsereg ezért állott oldalunkon, ezért nem tudott a polgárság annyira védekezni, mint ahogyan ezt Németországban fogja tenni, egy zsoldos hadseregre támaszkodva. S végül a németországi polgárság sokkal erősebb, mint az orosz volt. Ez is mutatja, mennyire igazam volt, amikor Önnek Moszkvában egyre ismételttem: a polgárháboru Németországban sokkal-sokkal elkeseredettebb, pusztítóbb lesz, mint Oroszországban.

Sokkal jobban ismer, semhogy ne tudná, mily nehéz érzelmekkel írom én mindezeket. Ismétlem, hogy bebizonyítsam Önnek, hogy esztelennek tartom a kommunisták elleni vérengzést, akik egyedüli képviselői a jövőnek és akik megtorlással fognak élni a rettenetes harc minden borzalmáért. Nemcsak igazságtalanságról van szó, mert minél elkeseredettebben, vérszomjasabban küzdenek most a munkásosztály ellen, annál borzasztóbb lesz a boszu aratása. Borzadni kell, ha mindezekre gondolunk. És nincs ennek a földnek olyan hatalmassága, amely a tömegek győzelmét megakadályozhatná. Ezt csak életbe vágó reformok tehetnék, amelyek gyakorlatban rögtön érezhetőek volnának: olcsó kenyér, jó lakások, jó munka, amely az idegességig kifacsart és kizsákmányoltakat magához térítené.

Ez a polgárságnak még egy időre biztosíthatná az uralmat. De ezek a reformok nemcsak a német gazdasági állapotok, hanem az egész világgazdaság mai züllöttségében utópiák. Hogy az entente már öt hónapot hagyott elmúlni, anélkül, hogy Németországnak ne nyúljon alaposan a karjai alá, oly bizonyíték számomra, ami azt jelenti, hogy az entente nem képes más ország támogatására. Most inkább, mint valaha meggyőződés, hogy a tűz az ententeállamokra is kiterjed, mert ha tömegeknek nem tudnak kézzelfogható előnyöket a német bőrből vágni, — és ez anyagilag lehetetlen — akkor miben különbözik a tömegek részére az entente-győzelem a német vereségtől? De senkisé tudhatja, milyen tempóban fognak haladni ezek a dolgok az entente-államokban. Közben a német és orosz munkásosztály megtalálja egymást. Nem az entente elleni közös háborúra, mint ahogy ezt még októberben gondoltam, mert az entente már nem viselhet több háborút.

Az egyesülés gazdasági természetű lesz. Nálunk konszolidálódnak a dolgok. A szociálforradalmárok és mensevikiek elhajtása biztosítja nekünk az intellektuellek hozzánk áramlását, amelynek hiánya a munkát eddig annyira megakadályozta. A deorganizáló elemeket Németországban, ha egyszer egy energikus munkáskormány jön, hamar letiporják. Biztosan hiszem, hogy a sok véres borzalom után, amelyet megértünk, az alkotó munka ideje következik és én szenvedélyesen szeretném megérni ezt az időt. Tudja, hogy bátor vagyok és nem félek a haláltól, még ha oly bután jön is, hogy egy börtön cellájában felkoncolnak, ami a mai időkben oly könnyen lehetséges. De szenvedélyesen szeretem az életet, értelméért, az értelméért, amely még a legdurvább harcban is benne van. Ezért élni akarok és mindent elkövetek, hogy védjem magamat.

Legujabb.

(Érkezett július 19-én délután 2 órakor.)

Július 21. — világsztrájk.

A bécsi Abend-nek Genfből jelentik, hogy a Humanité felhívást közöl az egész francia proletáriátushoz és azt a július 21-iki általános sztrájkban való részvételre szólítja fel. A felhívás többek közt ezt mondja: „Ütött az óra a tevékeny beavatkozásra, mert a kormány nyilvánvalóan fél az erőszaktól.” A szocialisták még egyszer követelik a teljes leszerelést, az általános amnesztiát, a világbékét, az oroszországi és magyarországi cenzura megszüntetését és a növekvő drágaság ellen erélyes rendszabályok életbeléptetését. A lap végül azt is jelenti, hogy a partszervezetek ország-szerte már megkezdték az előkészületeiket az általános sztrájkra.

A hamburgi munkásság — mint Hamburgból táviratozzák — elhatározta július 21.-re az általános sztrájkot.

Londoni jelentések szerint angol városokban több munkástanács határozta el július 21.-re az általános sztrájkban való részvételt.

Bukarestből jelentik, hogy a román szocialista párt elhatározta, hogy az entente-államok proletárjaival szolidárisan július 21.-én sztrájkol.

Bécsből jelentik, hogy a kerületi munkástanács tegnapi gyűlésén elhatározta, hogy július 21.-ére proklamálja az általános munkaszünetet, amellyel az Oroszország és Magyarország elleni intervenció ellen és a proletáriátus nemzetközi szolidaritása mellett kíván tüntetni. A bécsi kommunisták a július 21.-i tüntetés érdekében igen élénk agitációt folytatnak. Döblingben plakátokat ragasztottak ki, amelyeken hangoztatják, hogy a tanácsköztársaság kikiáltását tovább már nem lehet halasztani.

A cseheknél is hódít a kommunizmus.

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: Bármennyire tagadják is a cseh hadsereg imperialista vezetői, a katonaság körében ott is egyre jobban terjed a kommunizmus. Elég példa erre, hogy nap-nap után akad hely, ahol a cseh proletárkatonák átszöknek magyar proletártestvéreikhez. Legutóbb is egy nagyobb csapat cseh katona és pionier volt magyar területen, hogy barátkozzanak a mieinkkel, még pedig ép úgy a lakosággal, mint vörös katonáinkkal. A cseh katonák egy része vissza sem akart menni és a tisztjeik meghatározottabb fellépésére volt szükség ahhoz, hogy őket a visszatérésre rábírák. A cseh katonák maguk is hangoztatták, hogy a kommunista eszmék köztük is erősen hódítanak és az egész cseh proletáriátus is feszült várakozással várja az általános világsztrájk napját: július hó 21.-ét.

Az ötös tanács és a magyar kérdés.

Saint Germainből táviratozzák, hogy a legfőbb tanács tegnap délután a magyar kérdéssel foglalkozott. A hivatalos jelentés úgy szól, hogy az ötös tanács tegnap „különösen fontos” ülést tartott és az Intransigant úgy véli, hogy csak „a magyar kérdéstről” lehetett szó.

A liszt ára.

Népgazdasági Tanács 30. számú rendelete megállapítja, hogy a búzából, rozsból, kétszeresből és árpából előállított őrleményekért közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalmon kívül követelhető legmagasabb árakat a kerületi, megyei, városi Munkástanács intéző bizottsága állapítja meg, de az őrlésre nézve külön rendelet intézkedik. A 33. számú rendelet megállapítja, hogy az 1919. évi termésből származó száz kilograramm tiszta sulyu buza legmagasabb ára kettőszáz korona, száz kilogramm tiszta kétszeres, arpa, köles és zab legmagasabb ára egyszázhatvan korona.

A kommunizmus térfoglalása.

A Neues Wiener Journalnak jelenti Zürichből, hogy a bolsevista mozgalom ott is egyre terjed. A Secolo szerint Vyanos városában és több olasz helységben is már kikiáltották a tanácsköztársaságot.

A Wiener Mittagszeitungnak jelenti Triesztből, hogy Horvátországban a forra-

dalmi mozgalomnak egyre nagyobb terjedelmet öltenek. Fegyveres emberek vonulnak kesztyű-kasul az országon, a parasztok támogatják őket, a helyzet egyre komolyabb.

Ugyancsak a Wiener Mittagszeitung zürichi jelentést is közöl, mely szerint a francia sajtóban egyre aggodóbb hangok hallatszanak amiatt, hogy a bolsevizmus immár Franciaországban is egész nyíltan akcióba lép. A harmadik Internacionálénak egy francia szakosztálya is alakult már, amely magát kommunista-pártnak nevezi és a francia szocialisták köréből átszatlakozottak száma igen jelentékeny.

Svájc és az Internacionále.

Bécsből értesülünk, hogy a svájci szocialista pártvezetőség 20 szavazattal 10 ellenében elhatározta a Baselben augusztus 16 és 17.-én tartandó Internacionálehoz való azonnali csatlakozását.

A megpofozott „ellenkormány”.

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a Testvériség című horvát lap a következőket írja: Szegeden a magyar ellenkormány egyik minisztere a Tisza-kávéházban hangosan szidta a zsidókat, mire egy jelenlevő főhadnagy a miniszterhez lépett, kijelentette, hogy ő is zsidó vallású, majd felsorolta háborus érdemeit, megmutatta érdemrendjeit, azután a minisztert arcul ütötte. Az esetet a szegedi lapok is megírták, a miniszter nevét azonban elhallgatják azzal, hogy Szegeden ugyis mindenki tudja, kiről van szó.

Az orosz vörös hadsereg diadalai.

Wiborból keltezett távirat szerint az Epravda közli, hogy a vörös hadsereg Denikin ellen megkezdte az offenzívát, Belaszeffet visszafoglalta és harminc ezer foglyot ejtett. Kolcsak hadseregének három ezrede állítólag megszökött.

Amerika fél a német versenytől.

A Telegraphen Compagnie jelenti New-Yorkból: A New-York Tribune londoni jelentése szerint az orosz blokádszűntetésére vonatkozó hirdetmény már a legközelebbre várható. Az amerikaiak a kereskedelmet Oroszországgal rövid időn belül saját szakállukra is megkezdik, mert a németek már most kísérleteket tesznek, hogy az orosz kereskedelmet magukhoz ragadják.

Dr. Radó Sámuel †.

A Magyar Távirati Irodának 20 éven át volt főszerkesztője és a magyar újságírásnak évtizedek óta közbecsülésben álló munkása. dr. Radó Sámuel ma 62 éves korában Budapesten meghalt.

Rendelet a házbizalmiakról.

Budapestről jelentik, hogy az Országos Lakásbizottság a házbizottságok, házbizalmiak, házfelügyelők és segédházfelügyelők összes jogviszonyainak szabályozása tárgyában rendeletet bocsátott ki, mely szerint minden háznak öt lakosonként titkos szavazással egy-egy házbizottsági tagot kell választani. A házbizottsági tagok maguk kebeléből ugyancsak titkos szavazással házbizalmi választanak. Olyan

házban, ahol legfeljebb 15 lakás van egy, ahol tizenöt-nél több van, két házbizalmi választandó. Ha valamely házban öt-nél kevesebb lakás van, akkor a ház lakói a szomszédos ház lakóival közösen választanak bizalmi. Házbizottsági tag és házbizalmi csak az lehet, aki a szakszervezetnek vagy a volt kommunista, illetőleg szociáldemokrata pártszervezetnek már 1919 március 21. napja előtt tagja volt, továbbá a Vörös Hadsereg katonái. A jelenlegi házbizalmiak, amennyiben fenti kellékeknek megfelelnek és ellenük kifogás nem merül fel, továbbra is megmaradnak. Ujabb választást szükség esetén az illetékes munkás- és katonatanács rendel el. A házfelügyelők a házbizalmiakkal egyetemben örei és gondozói a Tanácsköztársaság tulajdonában álló házaknak, kötelességük a házat érdeklő rendeleteket a házbizalmiakkal egyetértve lelkiismeretesen végrehajtani. A rendelet továbbiakban a házfelügyelők és segédháztelügyelők jogait és kötelességeit sorolja fel és megállapítja, hogy közöttük a munkát miképp lehet felosztani.

Kisiparosok szabad szervezete közleményei.

Felkérem a bizalmiférfiakat, valamint a szakcsoportok elnökeit és titkárait, hogy hétfőn, július 21-én este 7 órakor a hivatalos helyiségben teljes számban jelenjenek meg. A csoportok titkárai a csoportba belépett tagok jegyzékét hozzák magukkal.

Müller Ferenc főbizalmi férfi.

Hírlapok, folyóiratok,

Népszava, Vörös Ujság, Új Idők, Érdekes Ujság, Legjobb Könyvek, Testvériség, Dósa Népe, La troisième Internationale stb. mindjárt a vonat érkezése után kapható a Közoktatási Népbizottság szellemi termékeinek elosztóhelyén Várkör 61. szám.

HIREK.

Köszeg a nyugatmagyarországi német kerületben. A Forradalmi Kormányzótanács 129. sz. rendelete a Tanácsköztársaság Alkotmányának 86. §-a értelmében elrendelte a nyugatmagyarországi német nemzeti kerület felállítását és abba tartozónak nyilvánította Köszeg városát is. Itt említjük meg, hogy a járás községei közül Barátnajor, Füsthegyirokány, Rumpod, Hármalfalu, Ohodász, Báldól, Polányfalva, Szabar, Inezéd, Csajta, Kulesárfalu, Rohonc, Alsószénégető, Felsőszénégető, Gyöngyösfő, Szalonak-huta, Vágod, Borostyánkő, Edeháza, Háromsátor, Menesér, Ujvörösvágás, Hamortó, Hosszuszeg, Hosszuszeghuta, Léka, Rendek, Rótfalva, Kőpaták, Kupfalva, Lantosfalva, Létér, Németgyirót, Pörgölény, Salomonfalva és Városhodász tartoznak a német kerületbe.

Az első pártnap. Zsufolásig megtöltötték a szervezett munkások és hozzátartozók pénteken este a Sörkertet, ahol az első pártnap felemelő hangulatban folyt le. Fazekas Ferenc elvtárs beszéde után dr. Halász József politikai megbízott elvtárs keresetlen szavakkal méltatta a pártnapok fontosságát. A népcsoport melegen üdvözölte és kedves figyelmességben is részesítette a megbízott elvtársat, aki emberfeletti akaratú és munkabírással olyan sokoldalú tevékenységhez tud magának időt teremteni. Az első kísérlet fényes sikere arra enged következtetést, hogy a községi pártélet új határköhöz érkezett.

Az Ének és zeneegylet közgyűlése. Alig egy héttel ezelőtt határozta el az előtervezlet a községi Ének és zeneegylet megalapítását és a legszeleesebb körülmények megindítását a taggyűlésre nézve, csütörtökön estig már kb. 400 tag

tartotta meg az alakuló közgyűlést dr. Halász József pol. megbízott elvtárs akadályoztatása folytán dr. Patek Béla elvtárs elnökölte mellett. A kulturális törekvések lelkes támogatóira találtak. Halász dr. elvtársban, amit már a közgyűléshez küldött magas szárnyalású üzenete is bizonyít. A közgyűlés megválasztotta véglegesen a tisztikart, mely a következőképp alakult meg: Elnök: dr. Halász József politikai megbízott, ügyvezető elnök: dr. Patek Béla, jegyző: Jagits Imre, pénztáros: Karner Ferenc, választmány: Hanély Flóra, dr. Hechinger Ede, dr. Hegedüs János, Hettlinger Jenő, Jaross István, Jánosa Dénes, Köszegi József, Lendvay Lajos, Mohr Jenő, dr. Országh Sándor, dr. Paller József, Reményi Ferenc, Róth Jenő, Unger Elek és Wentzl Mihály. Az eddig belépett tagok névsora is itt közöljük, hogy hétről-hétre módunkban legyen olvasóinkat tájékoztatni, kik azok a műbarátok, akik városunk zenei kulturájának előmozdításához közreműködésüket, vagy anyagi segítségüket felajánlották. Az első csoport névsora a következő: Czeke Gusztáv, dr. Hechinger Ede, Hetter Mici, Csapodi Kálmán, Kékessy Gyula, Kováts Rezső, Meszlényi Irma, Naumann Erze, Fuchs Ferenc, Naumann Ede, Deutsch Arthur, Róth Ferenc, Krauman Rezső, Kapuy János, Schaar József, Popper Géza, Kohn Lajos, Baros Antal, Takáts József, Lágler Pál, Korner Győző, Hacker Samu, Róth Jenő, Arkauer Mihály, Deutsch Lajos, Mayer János, Flamisch Gusztáv, Krampol József, Hammer János, Horváth Mátyás, Brader János, Wiedemann János, Heuffel Rezső, dr. Szovják Hugó, Stipkovits István, Mayer István, Ludwig Béla, Dreisziger Ferenc, Kappel János, Karner Antónia, Karner Gyula, Karner Kálmán, Lengyel Dezső, Deutsch Rezső, dr. Dreiszker Ferenc, Maitz Lipót. Négy száz tag nagy szó egy hét alatt, de alig egy ötöd része annak, amennyire okvetlenül szükség van, hogy Köszegen olyan intenzív zenei élet induljon meg, mint egy félszázaddal ezelőtt. Különös, hogy német elvtársaink, akik a múltban a kulturális kérdésekben mindig büszkén vállaltak vezető szerepet, egyelőre kevéssé vannak képviselve az Ének és zeneegyletben, de reméljük ők is és mindazok, akik még nem iratkoztak be, szívesen látják majd azt a kiküldött elvtársat, aki a közgyűlés határozatából a napokban felkeresi őket a belépési nyilatkozat aláírása végett. A közgyűlés egyébként bizottságot küldött ki az alapszabályok kidolgozására. Ezek az alapszabályok egyrészt olyan kedvezményeket biztosítanak majd a tagoknak, amely bőven kárpótol mindenkit az évenkénti esekély 30 korona hozzájárulásért, másrészt azonban lényegesen felemelik a később jelentkező új tagokra nézve a tagsági díj összegét. Már ezért is okos dolog a belépéssel nem késlekedni.

A cséplőgépek tüzelőszerkezetének átjavítása. A Népgazdasági Tanács földművelésügyi főosztályának mezőgazdasági osztálya felhívja a termelőszerkezetek illetékes közegeinek továbbá minden gőzcséplőgépjel tulajdonosának és kezelőjének figyelmét arra, hogy amennyiben nincs kilátásuk szénre, s ha még nem gondoskodtak lokomobiljuk tüzelési szerkezetének átalakításáról, úgy azt mentől előbb tegyék meg. A szalmatüzelésre szolgáló berendezések közül a legegyszerűbb az, amelynél a lokomobil tüzelőajtójának nyílásába bádoggaratot illesztenek, amelyik befelé nyíló billenő ajtóval látandó el. Ez a billenő ajtó egy a gép előtt elhelyezendő favályuba torkollik, amelyen át a szalma betevése vasvillával történik. A léghuzam szabályozására a kipuffogó nyílása egy körülbelül 30 mm. furatú vasdugóval szűkítendő, amely az ütközés elkerülésére az áramlás irányában kúposan lelevezendő. A szikraképződés csökkentésére a lokomobil kéményesonk és a kémény felső része közé ritka drótszítát kell illeszteni, a tüzelőszerkevény alatt pedig pernyegyűjtő gödrot kell készíteni. Ebbe vasrudakat vagy régi forraszóveket fektetünk, a rostélyt ezeken helyezzük el, hogy az elégséges szükséges levegőmennyiséget elérjük. A gép körül a tűzbiztonságra minden intézkedést meg kell tenni; vízeskád és kézive-der álljon rendelkezésre a tüzelőajtók közelében, a tüzelőszerkevény földdel körülvettük, hogy a szél a gödörben összegyűlt pernyét ki ne fújhassa. A lángcsövek megfelelő kaparóval, a tüzelőszerkevény homlokfala pedig vízbemártott vesszőszöprővel üzem közben sűrűn tisztítandó. Fatüzelés esetén a széntüzeléshez képest különleges átala-kításra nincsen szükség, csupán a rostélyruda-

kat kell ritkábban elhelyezni, vagyis néhány rostélypálcaát ki kell venni. A tüzelőanyaggal való messzemenő takarékoskodás az idén különösen megokolt és ezért a kazán mindig az engedélyezett legmagasabb nyomáson tartandó.

A falu felvilágosítása. Csütörtökön este 500-600 főnyi hallgatóság előtt folyt le a nagycsömötei népgyűlés, melyen a község lakosain kívül teljes számban vett részt Lukácsháza és Perenye, sőt a környező kisebb falvak népe is. — Vasárnap délelőtt Rohoncban, délután Bozsokon, este pedig Szerdahelyen lesznek népgyűlések, melyeken a környező falvak lakossága is megjelenik. Ebben a nagyszabású felvilágosító munkában, mely a bel- és külpolitikai helyzet megvilágításán, az ellenforradalmi híresztelések cáfolatán kívül a termelés biztosítása és a termés megóvása érdekében megbeszélhetetlen szolgáltatásokat tesz, hervadhatatlan érdemei vannak dr. Halász József politikai megbízott és Fazekas Ferenc budapesti elvtársaknak, akik fáradságtalanul járják a környék falvait.

A sörkerti mulatság. Borongós délután, közbe-közbe az eső is permetez, már-már kétségessé vált a szocialista párt vasárnapi kerti mulatságának megtartása, hat óra felé mégis kiderült az ég esőzónéval tódult a közönség a Sörkertbe, ahol már víg zeneszó fogadta őket. Az egyik pavilonban a városi zenekar, a másikban a cigánybanda szolgáltatta a táncmuzsikát, váltakozva csardást, keringőt. Csőgő Jeno elvtárs a mulatságok ezermestere, gyönyörűen kidiszította a kertet, lampionok, villanygirlandok, transzparensok valóságos tündérvilágba varázsolták a kies ligetecskét. A vendégeket fogadni, helyről, ételről, italról gondoskodni, a táncot rendezni, abban alaposan részt is venni, ez még mind kevés, Csőgő elvtárs ráér emellett apró huncutságokat is kiszélni, tréfiás házasságokat költetni, szépségversenyt rendezni, tűzijátékkal szórakoztatni az este 9 órára már szorongásig zsufolt kert közönségét. Éjjel tájban már olyan lendületet vett a jókedv, a kedélyesség és a fesztelenség, hiába jött a záporosó, vígan ropta mindenki reggelig a táncot, ha bőrig ázott is. Ilyen szeszitalmas időben ugyem lehet másképp „elázni”... Az anyagi eredmény is minden várakozáson felüli, de ami ennél is fontosabb, a fiatalság istenigazában kiemeltte magát.

Az olajos magvak beszelgaltatása. Felhívjuk a termelők figyelmét a Népgazdasági Tanács 73. N. T. számú rendeletére, mellyel az 1919. évi káposztarepce, réparepce, vadrepce, lenmag, tökmag, napraforgómag és gomborkamag termék igénybeveszi. A termelő házi szükségletén és vetőmag szükségletén felüli készleteket a kendermag kivételével a Vegyészeti Anyaghivatal (Andrassy ut 2.), a kendermagot pedig a Haditermény veszi át és káposztarepceért 200 kor., réparepceért 190 kor., vadrepceért 90 kor., gomborkaért 180 kor., kender, len, tök és napraforgómagért 220 koronát fizet. A termelők kötelesek a készleteket megőrizni, gondozni és az átviteli helyre szállítani. A zsákok árát az eladó külön számíthatja fel. Azok a termelők, akikről az olajos magvakat tényleg igénybe vették, az Országos Takarmány Központ utján mérsékelt áron a beszelgáltott magmennyiség minden métermázsaja után 40 kiló pogácsára tarthatnak igényt. Az olajos magvakat általában ezen túl kizáróan a Vegyészeti Anyaghivatal utján szabad árba bocsátani és a szállításhoz szükséges igazolványokat a Vegyészeti Anyaghivatal állítja ki. A termelők kötelesek a jövő gazdasági évben olajos növényekkel legalább ugyanolyan nagyságu területet bevetni, mint amekkorán a jelen gazdasági évben a termelést folytatták.

Vörös Ujságíró Est. A július hó 20.-ra tervezett táncmulatsággalegybekötött hangversenyt, mely Köszeg város művészi életében jelentős eseménynek készül, egy héttel el kellett halasztani. A közreműködő ujságírók közül egyesek akadályozva lettek volna a megjelenésben és a rendezőség mintsem hogy az értékesnél értéke- sebb műsorszámok közül akár csak egyet is megrövidítse a közönséget, inkább jövő vasárnapra, július hó 27.-re halasztotta el a Vörös Ujságíró Estet. Itt említjük meg, hogy a helyes számozva lesznek és áruk az első 12 sorban 20 korona (a pártnál 16 korona), a 13-ik sortól kezdve 10 korona (a pártnál 8 korona). Az érdeklődés máris óriási, a Közoktatási Népbizottság szellemi termékeinek elosztóhelyén (Várkör 61.) tömegesen vásárolják a jegyeket.

Gyászoset. Minden részvétünkkel fordulunk egyik leglelkesebb elvtársunk: Jaross István postahivatalvezető felé, akit megrendítő csapás ért pénteken, elvesztette újszülött gyermekét, Böskét. Az apróság alig 8 napig árasztott derűt Jaross elvtárs családi körében, mert gyenge fizikuma nem bírta győzedelmeskedni a kora szülöttség felett és elköltözésével fájdalmas gyászba borította a családot, de különösen a beteg fekvő anyát.

Ismeretterjesztő előadások. Kedden a szellemi munkások (orvosok, ügyvédek, köz és magánhivatalnokok, tanítók, nyugdíjasok), a kisiparosok, kiskereskedők, vállalkozók, az ipari üzemek vezetői, továbbá a földmunkások, kisgazdák, szőlő és földbirtokosok, szerdán a nőmunkások és háztartási alkalmazottak, később a szellemi és fizikai ifjúságok részére tekintet nélkül, hogy szervezettek-e vagy szervezetlenek, szociális ismeretterjesztő előadásokat tartott dr. Halász József pol. megbízott elvtárs. A gyűléseken mondhatni kivétel nélkül mindenki, a város egész lakossága részt vett és nagy érdeklődéssel hallgatta Fazekas Ferenc elvtárs (Budapest) fejtegetéseit. Pénteken pártnap volt, melyen az összes szervezett munkások és hozzátartozók résztvettek. Az ismeretterjesztő előadásokat állandósítani, illetve rendszeresíteni fogják.

Az állatvagásokból eredő faggyu beszolgáltatása. A Népgazdasági Tanács közellátási főosztálya a Husipari Melléktermékek Anyaghivatalának létesítése tárgyában kiadott rendelet alapján az állatvagásokból eredő nyersfaggyu beszolgáltatását rendelte el. A rendelet szerint a husvizsgálóknak tilos addig lebélyegezni a húst, amíg meg nem állapították, hogy a kitermelhető összes faggyut át is szolgáltatták az Anyaghivatal megbízottjának. A közbiztonság vezetői megfelelő gyűjtő helyiséget kötelesek a megbízott rendelkezésére bocsátani. Olyan nagyobb közbiztonsági helyeken, ahol ezt az anyaghivatal elrendeli, a vezetőség köteles gondoskodni megfelelő faggyuolvasztó berendezésről is. E célra a községben található faggyuolvasztó berendezés igénybe vehető. Az Anyaghivatal megbízottja által átvett faggyu felett kizárólag a Népgazdasági Tanács közellátási főosztálya rendelkezik. Az Anyaghivatal megbízottai úgy a helyi hatóságai, mint a közbiztonsági vezetők támogatni és részükre a vágóhídi hajtromot betekintés végett mindenkor felmutatni tartoznak.

Megnyitott a tanítók kurzusa. Ünneplés keretében nyitotta meg dr. Halász József politikai megbízott elvtárs szombaton este a községi tanítók szociális átképző kurzusát. A Munkástanács képviselői a szakszervezetek kiküldöttjei, az egész — mintegy 100 főnyi — tanítóság és nagyszámú érdeklődő közönség gyűlt össze az elemi iskola rajztermében. Halász dr. megnyitójában rámutatott a tanítók fontos szerepére a Tanácsköztársaság felépítésében. Az ő szociális gondolkodásúdjuk lesz a garancia, hogy az új generáció a korszellemnek megfelelő nevelésben részesül és mire felserdül, hasznos tagja lesz Szovjetmagyarországnak. Utána Halász Arnold elvtárs, a Közoktatási Népbiztoság kiküldöttje vázolta a megnyitási tanfolyam munkatervét, melyet később a tanítókkal tartott szűkebb értekezleten alapos megbeszélés tárgyává is tettek. A kurzus hétfőn megkezdődött és most 21 munkanapon át fog tartani naponként d. e. 8—11 óra között. A járás tanítóinak átképzése augusztus elején kezdődik. — A fővárosból kiküldött elvtárstól nyert információ alapján le kell szögeznünk, hogy a tanítóság óriási érdeklődést tanúsít a szociális eszmék iránt és nagy buzgalommal és szorgalommal fejleszti e téren hiányos ismereteit.

Eljegyzés. Havlik Lipót (Graz) eljegyezte özv. Fabianits Istvánné leányát, Micit. Minden külön értesítés helyett.

Szökés katonai segítséggel. Érdekes fogást csinált tegnap a községi direktorium Hacker Janos, volt kocsis, szikvizgyári üvegmosó személyében, aki jelenleg mint a 18-as gyalogezred tisztihelyettese a szombathelyi állomásparancsnokságnál teljesít irodai szolgálatot és a szombathelyi állomássegéd-tiszt ajánlólevelével jött a községi állomássegéd-tiszthez: Hertelendy Miklós volt főhadnagyhoz, hogy ez segítse őt át Ausztriába, ahonnan állítólag a megszállott Szegedre fészül. Hacker letartóztatása után töredelmes beismerő vallomást tett és kihallgatása után átkísérték a katonai forradalmi törvényszékhez.

Eliteit álhírtérjesztők. Az ellenforradalmárok aljas fegyverei közé tartozik a rémhírekkel való izgatás is, mely Köszeg vidékén lépten-nyomon felüti fejét. Hafner Mici, Schlaffer Jozsefin és Wurst Emma községi leányok azonban rajtavesztettek az álhírtérjesztésen, mert dr. Halász József politikai megbízott elvtárs lefolytatván a vizsgálatot, mind a hármat kényszer-munkára ítélte. A poruljárt lányok azt a hazugságot hirdették, hogy a kommunisták elrabolják a templomokból a zászlókat.

Népgyűlés. Vasárnap délután 4 órakor nagy néptömeg lepte el a város főterét, melyhez Fazekas Ferenc budapesti elvtárs magvas szavakat intézett. Másfélórát tartó pompásan felépített és mindvégig lebilincselően érdekes beszédében történelmi hűséggel mondta el a háború borzalmait, a bekövetkezett gazdasági válságot, a proletárdiktatura előzményeit, azután rátért az új berendezkedés ismertetésére, az ellenforradalmár elemek hazugságaira, ismertette a kül és belpolitikai helyzetet és szavaival megnyugtatta és lelkes éljenzésre ragadtatta a több mint 1000 főnyi tömeget, különösen pedig a kisiparosokat, kiskereskedőket és kisgazdákat. Gosztonyi József budapesti elvtárs német beszédével és dr. Halász József pol. megbízott elvtárs lelkes zárószavaival ért véget a népgyűlés, melynek érdekességét az bizonyítja legjobban, hogy még a szakadó zápor sem kergette szét a hallgatóságot.

Szinielőadások műkedvelőkkel. Érdekes szinielőadások tervéről hallottunk, melyeket augusztus első napjaiban tartanának a Mulató nagytermében ide ránduló műkedvelők, akik már hónapok óta rendszeres szinielőadásokkal szórakoztatják szülőföldjüket: Kőrmend közönségét. Nálunk Köszegen a „Császár katonájának” és az „Ördög mátkájának” előadásaival mutatkoznak be a kőrmendi műkedvelők, akiket a legjobb hír előz meg.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: Lu, a kokott. Dr. Landsberger regénye után készült film 4 felvonásban, a főszerepben a bájos Lux Margit.

Szépirodalmi ujdonságok.

Pakots József: Bolond ember	12 kor.
Cserzy Mihály (Homok): Hazulról	5 "
Ignotus: Feljegyzések	10 "
Szemere György: Ugor Agnes	10 "
Jób Dániel: Ifjúkor	10 "
Szilágyi Géza: Vitustánc	17 "
Pekár Gyula: Frigiai sipka	10 "
Pásztor József: Legyen férfi a párom!	20 "

továbbá a következő tudományos művek:
Marx-Engels: A kommunista kiáltvány . . . . . 250 kor.

Szabó Ervin: A tőke és munka harca	5—
Kolontaj Alexandra: A dolgozó anya	60 "
A Kommunista Internacionale	50 "
Miért marad a kisbirtok magántulajdonban?	50 "
Kik bántják a vallást?	1—
Az orosz kommunista programja	120 "
Vörös május (képes album)	2—
Internacionale (kotta ének és zongorára)	1—
A falu jövője	50 "
Engels: Az utópikus és tudományos szocializmus	3—
Marx: Bémunka és tőke	2—

Kaphatók a Közoktatási Népbiztoság szellemi termékeinek elosztóhelyén Varkör 61.

Csehország pénzügyi zavarai.

Mint ismeretes, Rasin cseh pénzügyminiszter úgy vélte megoldhatni Csehország pénzügyi különválásának kérdését, hogy az ország területén forgalomban lévő bankjegyeket felülbélyegeztette. Ezt az alkalmat mindjárt fel is használta arra, hogy a bankjegyekre egy százalékos adót és 50%-os kényszerkölcsönt vetett ki, ami a burzsoá érdekeinek rendkívül kedvezett, mivel a

proletariátust sokkal érzékenyebben sújtotta, mint a vagyonos osztályt. Mindenki kíváncsian várta, hogy ez intézkedéseknek meg lesz-e a kívánt eredményük? E kérdésre megkapjuk a választ az Arbeiter Zeitung egyik legutóbbi számában, mely a következőket írja:

„A felülbélyegzési bélyegek, melyek segítségével a régi osztrák bankjegyek cseh-szlovák papírpénzzé léptek elő, oly egyszerű és naiv kiállításra. Ennek következménye a pénzügyi piacnak hamisított bélyeggel ellátott bankjegyekkel való elárasztása. Először természetesen az állam elleneségeit, a németeket, azután a magyar kommunistákat gyanúsították meg, míg csak a köztársaság szívében, Prágában egy kifogástalan cseh nemzetiségű nagyzemet rajta nem kaptak bankjegybélyegek hamisításán. Miután egyébként a száz koronás bankjegyek felülbélyegzéséhez használt bélyegekből eddig nem kevesebb, mint 14-féle hamisítványt állapítottak meg, világos, hogy a felülbélyegzés „magánaton” is egyidejűen több helyen megindult. E körülmény óriási zavart idézett elő. Senki sem tudhatja, hogy valódi, vagy hamis pénz van-e a zsebében. Ez különösen a 100 és 1000 koronás bankjegyekre nézve áll. Ugyanis igen célszerűen — minthogy a hamisítók mindig igen célszerű emberek, mindenestre célszerűbbek, mint a pénzügyminiszterek — a kis összegű bankjegyekkel nem bajlódtak, hanem mindenek előtt a nagy összegű bankjegyeket hamisították. És mit szól a közvélemény a pénzforgalomnak e rémes bizonytalanságához? Mindenek előtt igen érdekes esetek fordulnak elő: nem régen letartóztattak egy urat, aki hamis 100 koronásokkal akart fizetni és a végén kiderült, hogy az nem más, mint maga a pénzügyminiszter; máskor egy kávéházban letartóztattak egy urat, kinél több gyanús 100 koronást találtak, az egész éjszakát a rendőrségen volt kénytelen tölteni, másnap azután kiderült, hogy a tőle elvett száz koronások valódiak. . . . Később a kormánytól kértek segítséget, a kormány azonban mindössze annyit tett, hogy utasította az összes pénztárakat és postahivatalokat, hogy a gyanúsnak látszó bankjegyeket a felektől egyszerűen kobozza el. Hogy az elkobzott bankjegyért jár-e valami kárpótlás, az még bizonytalan. Végül maga a köztársaság segített magán. Minden egyes pénz átvétele alkalmával a fizetőnek el kellett ismernie, hogy milyen számu bankjegyekkel fizetett, hogy a pénz átvevője ily módon biztosítsa magának a kártérítés lehetőségét. Egyébként a bankok nem fogadják el az 1000 koronás bankjegyeket. Azokat csak az Osztrák Magyar Bankban lehet beváltani, ahol természetesen ácsorogni kell. Egyes bankokban a tisztviselők sztrájkokkal fenyegetődnek, ha a pénztárnoktól a pénztárban lévő hamis bankjegyekért kártérítést követelnek. E helyzetben a kormány egyedül új bankjegyek kibocsátása által vél segíthetni, melyek állítólag már utban vannak Amerikából. Vajon a hamis bélyegekkal ellátott bankjegyeket is befogadják akkor váltani? A pénzemberek rendkívül gondterheltek és újra nagyon hajszolva érzik magukat. „A pénzsóvárság a kapitalistákat a föld körül üzi”, mondotta Marx. . . . ma már ennyi is elég ahhoz, hogy a tulságosan kifejtett pénzérzékkel bíró kapitalistákat kinos nyugtalanságba döntse.”

Amint látjuk, az antiszocialista cseh pénzügyminiszter — még emlékeztünkben van hirdeti nyilatkozata, melyben azt mondja, hogy „ha már meg van a tót proletariátus, akkor inkább a cseh kapitalisták zsákmányolják ki, mint a magyarok” — még a proletariátus sulyos megterhelése árán sem volt képes kedvelt kapitalistákat megkímélni az álmatlan éjszakáktól. . . .

A zsák és ponyvakészletek védelme.

Az öt évi háború következtében nem pótolta és teljesen megcsappant zsák és ponyvakészletek hathatós védelmére bizonyos óvintézkedéseket kell életbeléptetnünk. A természetesen betakarítása, valamint az örlemények és ipari termékek zökkenés nélküli szállítása miatt okvetlenül szükséges, hogy a zsákokat és ponyvákat használók a legnagyobb fokú gondossággal és takarékosággal járjanak el, miért is felhívjuk az összes illetékes közegeket, hogy a kiadott kölcsönzsákokat és ponyvákat azonnal, amikor azokra okvetlenül szükség nincs, a Ruházati Hivatal zsák és ponyvaosztályának (IV. Párisi-

utca 2.) illetve a zsák vagy ponyva szállítását eszközölő raktárnak, malomnak vagy ipartelepnek bocsássák sürgősen rendelkezésére.

Ugyanezen szempont legyen irányadó a tulajdonul vásárolt zsákokra és ponyvákra nézve is. Mindenkinek kötelessége, hogy amennyiben felesleges vagy használatban nem lévő zsákok és ponyvák felett rendelkezik, azokat a Ruházati Hivatal zsák és ponyvaosztályának a készlet helyéhez legközelebb fekvő raktár útján térítés ellenében felajánlani.

Ezentelül nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy a szociális termelés népbiztonsága 76. számú rendeletének második §-a szerint zsákokat engedély nélkül átalakítani tilos. Aki tehát zsákokat eredeti céljuktól (akár ruházati, akár más célra) elvon, a legszigorúbban fog büntettni.

A zsákok és ponyvák használatánál a következő szempontokat kell szem előtt tartanunk: Kölesönzsákba büzös, maró vagy erjedő anyagot csomagolni vagy ilyen anyagot ponyvával letakarni szigorúan tilos. Tilos a ponyvát nedves állapotban összegöngyölni, mert így a szövetség penészesedés, sőt teljes rothadás áll be, ezért összegöngyölítés előtt a ponyvák kiszáradtatók. Tilos a ponyvát földre teríteni, a kiterített ponyvára gépet, vagy rostát állítani, vagy a kiterített ponyvát rostálni, vagy lapátolni, vagy a ponyvát székkel áthajtani és tilos a ponyvát leszegezni. Minden ponyva egy göngyölytendő össze, hogy annak száma, jele látható legyen. A kölcsönzsáknak, vagy ponyvának egészben vagy részben való eltulajdonításáért a kölcsönvevő büntetőjogilag is szavatol.

Ezeknek az intézkedéseknek szigorú megtartása annál is inkább közérdek, mert úgy a zsákok, mint a ponyvák közvagyonot alkotnak és a mai anyaghiányban teljesen pótolhatatlanok. Ezért tehát mindazokkal szemben, akik az ilyen pótolhatatlan anyagokat nem kellően gondozzák, vagy azokat fenti utasítás ellenére kezelik, úgy kell elbánni, mint a proletárállam ellenségével és forradalmi törvénszék elé kell állítani őket.

Védekezés az aranka pusztítása ellen.

Az aranka köztudomás szerint a herefélék legveszedelmesebb ellensége. Veszedelmes volta abban nyilvánul, hogy a herén táplálkozván, annak nedvét elszívja, mire az anyanövény elpusztul. Az aranka ellen kétféleképpen szokás védekezni. Egyik védekező mód az, hogy a hereföldön már fellépett arankát kikapálással, pörköléssel irtják. A másik sikeresebb eljárás az, hogy a heremagot mentesítik az arankamagtól. A közönséges arankamag tudniillik apróbb szemű lévén, mint a heremag, megfelelő rostálással kiválasztható.

Ujabbban azonban behurcolás által az ugynevezett amerikai aranka is meghonosodott nálunk, mely a közönséges arankánál annyiban sokkal veszedelmesebb, hogy magva körülbelül akkora, mint a heréé, így rostálással egyáltalában nem, vagy csak részben távolítható el. Ezért az amerikai arankával fertőzött magot forgalomba hozni nem szabad. Amde az ilyen fertőzött here máris nagyon el van terjedve az országban, miért is nyomatékosan felhívjuk a gazdaközönséget, hogy amennyiben akár a régi aprószemű, akár az újabb amerikai nagyszemű aranka mutatkoznék hereföldjükön, azonnal lássanak az irtáshoz. Az arankának hereföldön való irtása abban áll, hogy a fertőzött foltot és annak környékét legalább 20-30 cm.-nyire feldaraboljuk és azután száraz polyvával felpörköljük.

Sport.

Rovatvezető: Stubnya József.

Györi Hungária S. E. I.—Köszegi S. E. I. 3:1 Győr javára. Félidő 2:1.

Érdekes football mérkőzés színhelye volt Köszeg július hó 13.-án vasárnap. A Györi Hungária S. E. I. csapat, melynek 5 játékos a Győr város válogatott csapatában szerepel, mérte össze erejét a Köszegi S. E. rohamosan javuló csapatával.

A játék szép és fair módon kezdődött, mindkét csapat igazi játéktudásával iparkodik goalt lőni, ami a győrieknek már a harmadik percben sikerül is egy szabadrugásból eredő kapu előtti kavarodásból.

Ez nem hangolja le a köszegi fiukat és mindegyre egyenlítő akarnak. Rohamos tempót diktál a köszegi csapat, a győri sem rest és a 18. percben kiszökő jobbszékek védhetetlen lövése által eléri a második goalt.

Kezdet után a köszegi csatársor szakadatlan támadásokat vezet a győri kapura és a 24. percben Kovács balszélső szép labdabeadását Balázs centner 20 méterről a kapu jobbsarkába juttatja. Oriási tapsvihár fogadja a gyönyörű kiérdemelt goalt. A köszegi csapat újra támad és a félidő végéig urálja a helyzetet.

A második félidőt a köszegi csapat támadása vezeti be, a győri csapat is lábra kap és a center a két hátvéd közül kiszökve egyedül áll a kapu előtt és közvetlen közlelől goalt lő. Köszeg most sem csügged és már a 20. ik percben Kovács beadását Balázs a kapuba lövi, a labdát a győri kapus gyönyörű rávetéssel bár, de a kapuvonalon belül fogja. A bírót megítélte a goalt, a győri csapat óvást emel és le akar vonulni a pályáról, mire a köszegi csapat is lemond a goalról a közönség kedvéért, hogy a játék tovább tartson.

A köszegi csapat ezáltal tanujelét adta vendégszerető és lojális eljárásának és kedvvel folytatja a játékot. Az utolsó percek mindkét részről erős iramban folynak. Ugy a győri, mint a köszegi csatársor szép klasszisa a győri csapat részéről kevésbé fair játékot produkált, amíg a köszegi csatársor iparkodik minden tudását latba vetni, összjátékával, szép lerohanásaival és biztos játéktechnikájával fölényez utolsó percig megtartja. A győri védelem nagyon jó volt, különösen a centerhalf és a jobb hátvéd tünt ki és a kapus bravuros védesei.

A köszegi csapat ezáltal jól állta meg helyét. Ismét a régi balszerencsével játszott; különösen csatársora kb. 3 biztos goalt hibázott el, ami különösen Krauman balszékekötőnek köszönhető, aki fájós lábball állt ki. Balázs biztos labdaosztogatósaival és passzjátékaival, Novák szép lefutásaival, Kovács, eltekintve néhány elszett kapura lövéseitől, balszárny lelke volt, szép beadásából született meg az első goal.

A fedezetsorban Novák I volt, ki megszokott jó formában volt. A halvesorban Schwarz is kiváló munkát végzett. A hátvédok, Pacalos és Maitz a régi jó klasszist képviselték, különösen Pacalos, a közönség kedvence. Maitz határozottan javult. Hauer kapus jól védte a köszegi kaput.

Köszegi Sport Egylet I.—Köszegi Ifjúsók I. 7:0 a Sport Egylet javára. Félidő 4:0.

A Sport Egylet teljesen uralta a helyzetet, gyönyörű passzjátékával brilliroz és valósággal leszegezi az ifjúsunkásokat. Egymásután éri el a goalokat. Az ifjúsunkások iparkodnak goalt lőni, de már a felpályán megtörik minden akciójuk. Az ifjúsunkások csatársora néhány szép lerohanást ugyan megtesz, de eredménytelenül. Egy tizenegyet ítélt a bírót az ifjúsunkások javára, amit azonban a Sport Egylet kapusa Stubnya szép rávetéssel kivéd a közönség nagy meglepetésére. A játék mindvégig szép és gyors tempóban folynak. Nem az ifjúsunkásokon, hanem a Sport Egylet kiváló összjátékán és fedezetsorán állt a súlyos vereség. Az ifjúsunkások az utolsó percig lelkesedéssel és legjobb tudásukkal iparkodtak játszani.

Bíró Balázs II. volt, aki szakértelemmel bíraskodott.

Football mérkőzés. Ma vasárnap délután a Köszegi Sport Egylet I.—Vörösrőség és Ifjúsók között megrendezett csapatok között football mérkőzés lesz ügánzenével. Kezdet d. u. 6 órakor. Előmérkőzés: Köszegi Sport Egylet Ib.—Köszegi A. C. és Köszegi Sport Egylet Ifjúsági kombinált csapata között. Kezdet d. u. 1/4 órakor.

Köszegi Testgyakorlók Köre Szenes Vince elnöklte alatt megalakult.

Köszegi Sportegylet ifjúsági footballcsapata Maitz József elnöklte alatt megalakult és megkezdte működését.

Egy női esőkabát

a Lukács ház—köszegi országúton pénteken elveszett; a becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban.

MEGHIVÓ.

A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyűlének 534. számú köszegi fiókja

1919. július hó 27.-én vasárnap d. u. 4 órakor a hivatalos helyiségben (Kovács-féle vendéglő) tartja ezévi taggyűlését, melyre a tisztelt tagok ezen hírlapi közzététel útján meghívotnak.

Tárgy:

1. Pénztári forgalom ismertetése, felmentvény megadása.
2. Elnök és választmányi tagok választása.
3. Indítványok.

A választmány nevében
Fuchs Ferenc
alelnök.

Veszek mindennemű régiséget a legmagasabb árban.

Pollák Miksa kárpitós Köszeg (Mulató mellett.)

Féreg-, egér- és patkányirtást

jótállás mellett végzek Köszegen és vidékén.

Cím: Adl. Simon vizsg. egér- és patkányirtó Köszeg, Király-ut 75. szám.

Meghívó

a katolikus hitközségnek 1919. évi július 20.-án délután 4 órakor

a főgimnázium dísztermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A tanács és szakbizottságok alakulásának bejelentése.
2. Alapszabály módosítás.
3. Költségvetés módosítás.
4. Pénztáros, jegyző és számvizsgálói tisztségek betöltése.
5. Indítványok. (Legkésőbb megelőző napon bejelentendő.)

A tárgyalandó ügyek nagy fontossága miatt sziveskedjenek a jelentkezett összes tagok megjelenni.

Akik eddig még nem léptek be a hitközség tagjai közé, e rendkívüli közgyűlés alkalmával is jelentkezhetnek és belépő nyilatkozatuk után jogaikat is gyakorolhatják.

Köszeg, 1919. július 12.-én.

Márkus Kálmán Waldmayer Károly
hitközségi titkár. hitközségi elnök.

Borbélyok és fodrászok árszabálya.

Érvényes július hó 21.-től.

Borotválás	—	—	—	2 K
Hajnyírás félrövidre	—	—	—	6 "
Hajnyírás géppel	—	—	—	4 "
Szakálvágás félrövidre	—	—	—	5 "
Szakálvágás géppel	—	—	—	3 "
Fésülés	—	—	—	1 "
Baba-nyírás	—	—	—	5 "

Házonkivüli kiszolgálás 50%-kal drágább.

Munkaidő: reggel 8—12 ig, délután 1/2—6 óráig szombat kivételével.